

ČLOVEKOLJUBNOST, VARNOST IN BEGUNCİ

MARKO MEHLE

Težko je napisati uravnovešen razmislek o sedanji problematiki beguncev v Evropi, ne da bi se človek ujel v eno izmed pasti poenostavljanja, ne glede na to, katero stališče želi zastopati. Kdor gleda na zadevo izključno iz varnostnega vidika, se lahko hitro znajde v protislovnem položaju. Jaz, kot argentinski Slovenec, ne smem pozabiti, da sem tudi sam priseljenc in da so bili moji predniki begunci, ki so bili v ključnem času sprejeti v tuji deželi. Ta hip sicer nimam dovolj vedenja, da bi lahko razpravljal o tem, kakšen je bil odziv takojšnjega prebivalstva na prihod evropskih beguncev po koncu druge svetovne vojne; vem pa, da je bila na politični ravni odločitve težka in da brez ustreznega lobiranja in preračunljivosti s strani oblasti pač ni šlo. Kakorkoli že, na koncu so se vrata odprla skoraj brezpogojno.

Najprej je potrebno poudariti, da je težko najti absoluten dokaz, ki bi potrdil spornost preseljevanja in mešanja kultur. Mešanje ljudstev in narodnosti skozi zgodovino je bil stalen pojav in je v veliki meri prispeval k oblikovanju Evrope, kot jo poznamo danes. Kultura ni statični pojem, varnostna vprašanja pa so se vedno pojavljala, zlasti takrat, ko je bil trk kultur silnejši.

Kljub temu pa je tista drža, ki na begunsko krizo gleda zgolj iz humanitarnega vidika, malo naivna. Zasedil sem nekaj opozoril, da so skupine priseljencev precej raznolike kar se tiče razlogov za selitev v Evropo in da ne gre vseh spraviti v »isto

vrečo«. Opozorila, kadar obstajajo, ne gre preprosto odpraviti z izgovorom, da so ksenofoba ali rasistična. Primarna skrb države je varnost prebivalstva, šele potem pridejo na vrsto drugi vidiki, kot so zagotavljanje enakih možnosti in solidarnost. Begunci so lahko priložnost za Evropo, vendar pa se nobena priložnost ne uresniči kar sama od sebe. Brez jasne strategije, kako te ljudi vključiti v družbo in jim zagotoviti ustrezne pogoje, bomo dobili le še dodatno količino brezposelnih, ki bodo prej ali slej postali socialni problem. Potrebno je pomisliti tudi na kulturni šok, ne samo za prišleke, temveč tudi za domače prebivalstvo. Ne glede na trenutno vladajoč imperativ politične korektnosti, ki marsikoga zadržuje pred tem, da bi o tej temi spregovoril iskreno, je v ozračju čutiti kar nekaj tesnobe.

Na koncu pa je potrebno zopet postaviti že stokrat navedeno dejstvo, da problema begunstva ni mogoče dokončno rešiti na evropskih tleh. Območje bližnjega vzhoda je kulturno in politično gledano eno izmed najbolj zamotanih na svetu. Razdeljevanje orožja tem ali onim uporniškim skupinam ali zarotniško vzpodbujanje socialnega nemira z namenom strmoglavljenja merodajnih režimov nista najbolj učinkovita sredstva za normalizacijo razmer. Arabska pomlad se v tem smislu ni najbolje izkazala, ker je le porušila neko ravnovesje in ustvarila razmere za nastanek islamske države. Ta na zahodu, kljub grožnjam in »piarovskim« obsojanjem, zaenkrat nima pretirano zavzetih nasprotnikov. (Casnik.si)

SMC + SDS - je resno?

Slovenija se v zadnjem obdobju nahaja pred številnimi izzivi, s katerimi se sedanja vlada ne zna najbolje spoprijeti. Ni sistemskih ukrepov in ni modernizacije, ki bi državo končno iztrgali iz zastojanja in jo vrnili na pot razvoja k pravični, uspešni, ambiciozni, ugledni, skratka normalni srednjeevropski državi. Tako so zapisali v pismu posamezniki, kot so dr. Matej Avbelj, dr. Dimitrij Rupel, dr. Žiga Turk, dr. Aleš Maver, dr. Egon Zakrajšek in drugi. Ob koncu pisma predlagajo povezovanje med Stranko modernega centra (vodi premier Miro Cerar) in Slovensko demokratsko stranko (vodi Janez Janša), saj gre za stranki, od katerih volivci pričakujejo največ odgovornosti, največ državnikega obnašanja.

Podpisniki pisma so ostri: Slovenija je strukturno okostenela in razvojno pasivna, mladi izgubljajo perspektivo, za domače in tuje vlagatelje je Slovenija nezanimiva, zunanja politika tava, pravna država deluje praktično najslabše v EU, zdravstveni in pokojninski sistem sta nevzdržna, izobraževalni in raziskovalni sistem ne sledita mednarodnim težnjam, obrambni sistem je podhranjen. To in še marsikaj, kot denimo politična mešetarnja v zadnjih dveh desetletjih, jih je spodbudilo, da so na predsednika dveh največjih političnih strank naslovili glasen poziv: Čas je za

odgovorno, državniško politiko, želimo si normalno evropsko državo. Kaj konkretno pričakujejo od njiju? Eden od podpisnikov Mark Boris Andrijanič pojasnjuje.

»Od obeh največjih političnih sil v državi imamo državljani pravico pričakovati največ. Pričakujemo razmislek o tem, kako bi s tesnejšim sodelovanjem in razvojno koalicijo prebrodili krizo.« Edina možnost, da se kaj premakne, je, da se obe povežeta in pustita ob strani male stranke, ki v časih delujejo kot zavora.

Kot zglede so jima postavili Nemčijo in Avstrijo, zakaj prav ti dve državi? »Gre za državi, ki ju jemljemo za zgled. Tam imajo takšne koalicije že desetletja, izkazale so se kot zelo uspešne.«

Gre za zelo pisano družino podpisnikov pisma. So pričakovali podpis še koga? »Celotna iniciativa je nastala povsem spontano, brez političnega ozadja. Gre za posameznike, ki jim ni vseeno. Odziv je bil zelo pozitiven.«

Premier in predsednik SMC Miro Cerar je potem pojasnil, da je seznanjen s pobudo skupine posameznikov, a je za zdaj še ne more konkretnije komentirati. Medtem pa je prvak SDS Janez Janša na Twitterju pobudo označil za zanimivo, vendar »se spodobi, da nanjo najprej vsebinsko odgovori oblastna stranka«. Bo s te moke kaj dobrega kruha?

Val beguncev že v Sloveniji

Val beguncev je prejšnji teden zajel tudi Slovenijo. To se je poostriilo, ker Madžarska postavlja rastoče zapreke, da bi preprečila dostop, Hrvaška pa jih sicer sprejme, a čim prej pošilja dalje - preko Madžarske in Slovenije. Zadnje dni pa se je val nekoliko umiril. A nihče ne upa napovedati, kako dolgo bo tako. Slove-

litrov vode. Izdanih je bilo tudi 1.636 kompletov terenskih postelj in 2.000 respiratorjev. Država je prav tako sprostila približno 135.000 medicinskih pripomočkov za enkratno uporabo.

Čeprav se je pritok migrantov trenutno nekoliko umiril, si nihče ne upa napovedovati, kako bo v prihodnje. Po ocenah državnega sekretarja na notranjem ministrstvu Boštjana Šefica, bi lahko k nam v prihodnjih dneh prišlo od 1.000 do 2.000 ali 3.000 beguncev. Do zdaj jih je prišlo približno 2.700. Po Šeficovih besedah je relativno veliko ljudi na mejo prišlo brez dokumentov. Za azil jih je v zadnjih dneh skupaj zaprosilo 23, vključno s tistimi 14, ki jih policija ni mogla vrniti na Madžarsko.

Nekateri politiki so bili v ponedeljek na terenu. Ministrica za notranje zadeve Vesna Györkös Žnidar je obiskala sprejemni center v Brežicah. Ocenila je, da je za migrante tam dobro poskrbljeno in da policija dela izjemno dobro. Kot je še dodala, policija

nija je do zdaj sprejela približno 2.700 migrantov, ki se oskrbijo in spočijejo, nato se odpravijo naprej proti Avstriji.

Mejna prehoda Rigonce in Obrežje, kjer je bil naval migrantov v zadnjih dneh največji, sta trenutno izpraznjena, le na Obrežju po zadnjih podatkih prihajajo manjše skupine. Mejni prehod Obrežje je zdaj odprt, medtem ko mejni prehod Dobova ostaja preventivno zaprt za mednarodni železniški promet. Oblasti namreč ne želijo, da bi se z večjimi sestavinami v državo nenadzorovano pripeljalo večje število migrantov.

Zatišje na Obrežju pretekli ponedeljek so prostovoljci in policisti izkoristili za premik šotorov, v katerih so minule dni prenočevali migranti, ter šotorov, pod katerimi so dobrodnele organizacije nudile svojo pomoč. Šotorišče so očistili in ogradili, vse skupaj naj bi bilo po novem postavljeno tako, da bi lahko mejni prehod ostal odprt tudi, če bi nanj prišlo večje število migrantov.

Številke o tem, koliko jih je trenutno v Sloveniji, se iz ure v uro spreminjajo, saj se kmalu po premestitvi v nastanitvene centre, kjer jih oskrbi civilna zaščita, odpravijo proti meji z Avstrijo. Na Hrvaško jih oblasti niti ne poskušajo več vračati, saj jih tam ne sprejemajo. V ponedeljek so bili migranti nameščeni v Gornji Radgoni, Lendavi, Lenartu, Mariboru, Celju, Brežicah, Logatcu in na Gruškovju. Nove namestitve pripravljajo v Novi Gorici in na Vrhniki.

Po ocenah ministra za finance Dušana Mramorja bo migrantska kriza letos državo stala približno 5,8 milijona evrov, sred-

ostaja v polni pripravljenosti. Ministrica za delo, družino in socialne zadeve Anja Kopač Mrak je obiskala Center za socialno delo Krško in ocenila, da socialne službe na terenu delujejo dobro, dobro sodelujejo tudi z ostalimi službami. Štab civilne zaščite in upravo za zaščito in reševanje pa je obiskala ministrica za obrambo Andreja Katič. Po obisku je dejala, da je štab usposobljen in da dela pri reševanju migrantske krize potekajo nemoteno. »Gre za preverjeno organizacijo, ki bo kos nalogam,« je dejala. Evropska poslanka Tanja Fajon si je v zadnjih dneh ogledala mejni prehod Obrežje ter nekatere sprejemne in namestitvene centre. Ob tem je ocenila, da je za begunce dobro poskrbljeno.

Premier Miro Cerar je o begunski krizi v ponedeljek prek telefonske povezave govoril s predsednikom Evropske komisije Jean-Claudom Junckerjem in podobno, kot v pogovoru z nemško kanclerko Angelo Merkel, poudaril nujnost hitrega in učinkovitega skupnega odziva Evropske unije. Za takojšnje oblikovanje skupne politike v migrantski krizi se je na srečanju predsednikov držav skupine Arraiolos zavzel tudi slovenski predsednik Borut Pahor. Da Slovenija migrantskega vprašanja ne more razrešiti sama, je prav tako ocenil predsednik parlamenta Milan Brglez. Državni zbor bo o migrantski krizi razpravljal to sredo - izredno sejo sta zahtevali stranki SDS in N.Si.

stva bo zagotovila z nekaterimi prerazporeditvami. Iz blagovnih rezerv je država do zdaj sprostila 5.040 litrov mleka, 500 kilogramov mleka v prahu in 99.750

VTISI IZ SLOVENIJE

Karla in svobodni mikrofoni

(Od našega dopisnika)

Karla mi zveni skrivnostna, enigmatična ...

A to ni kaka Mata Hari, to je šifra, pod katero je Udba sledila študijskim dnevom Draga od njenega začetka. Šifra je domiselna, ni pa kaj posebnega: ime Drago je istovetno z italijanskim Carlo, od tam pa do Draga - Karla ni daleč stran.

Še manj so si Udbini 'raziskovalci' *kravžljali* možgane s prikrievanjem pravih imen ljudi, ki so bili redni obiskovalci Drage, njeni organizatorji ali vidne osebnosti. Tako je v poročilih rimski in goriški hotelir Vinko Levstik citiran kot tak - Hotelir, pisatelj in borec za samostojno Slovenijo Franc Jeza - Separatist, pisatelj Boris Pahor - Jambor.

Take in še veliko drugih informacij je najti v knjigi Karla, ki jo je pripravil arhivski raziskovalec in publicist Igor Omerza. Knjiga je bila predstavljena na letošnjih petdesetih študijskih dnevih Draga 2015. Ves material se opira na zapiske, ki jih je Udba sestavljala in pošiljala članom komunističnega režima v Sloveniji do petindvajsete Drage. Po njej UDDBE formalno ni bilo več; pokopala jo je demokratizacija Slovenije. Informacija bi bila nepopolna, če ne bi dodal še Omerzovega pojasnila, da so devetdeset odstotkov arhiva UDDBE sami uničili v maju 1990. Karla ima 720 in toliko strani - koliko strani bi potrebovali, če bi arhivi ne bili zmleti v papirnici?...

Knjiga je razdeljena na tri dele: Prva Dragina petletka, študijski dnevi v svinčenem desetletju in Zadnjih deset let Karle. Udba je opisovala program, govornike, udeležence. Prizadevala si je in tudi uspela dobiti spisek oseb, ki so dobivali vabila po pošti v Slovenijo.

Z zapiski in (revnimi) analizami je obveščala najvišji vrh slovenskega režima. Velikokrat je omenjeno, da so pripravili bilten, ki je bil strogo zaupno poslan osmim osebam. Ko so organizatorji začeli vabiti kot govornike vidne osebnosti iz Slovenije, in ko je leta 1975 izšla knjižica z razgovorom Edvarda Kocbeka z Alojzom Rebulom in Borisom Pahorjem, v katerem Kocbek govori o vrnjenih domobrancih, je Udba začela pritiskati na kandidate za govornike, ki so velikokrat odpovedali svoje nastope, marsikdaj dan pred njim. Tako so morali organizatorji Drage v sami noči dobiti nekoga (običajno nekdo iz njihovega delokroga), ki je zapolnil vrzel z nenajavljeno tematiko.

To je prisililo organizatorje, da so dolgo časa zamolčali imena predavateljev, da bi olajšali pritisk nanje in bi ne odpovedovali nastopov.

Spomnim se, da so organizatorji morali uvesti predhodno prijavo fotografov, ker se je dogajalo, da so fotografi očitno slikali 'portrete', posebno še tistih, ki so jih lahko kasneje še kaj mrcvarili s kakimi pritiski ali izsiljevanji.

Da je imela Udba zadosti sodelavcev in tehničnega osebja in materiala, ni potrebno še posebej praviti. Si mislite, da so v tistih časih, ko ni bilo fotokopircev in skenerjev, ampak le ciklostil, tanek papir in kopirni papir, pripravili bilten za osem oseb? Na svojem sedežu naj bi Udba imela okoli trideset tipkarič, ki so prepisovale ali izpisovale z magnetofonskih trakov material, ki so ga pridobili sodelavci. Omerza navaja, da so na Udbi imeli vse govore in sledeče debate prepisane v borih desetih dneh po koncu vsake Drage!

Tudi naš tednik so vestno prebirali in prepisovali, kar je pisal o vsakoletni Dragi. Pa še to: Drage se je udeleževal in 'špioniral' Udbin sodelavec s psevdonomimom Vinko Mlakar. Med drugim je iskal informacij o povezavi nekaterih s politično emigracijo in koliko bi jih ta povezava zanimala. Njegovo pravo ime je bilo kmalu po osamosvojitvi objavljeno. A glej ga spaka: naslednje leto je dobil imenovanje za diplomatsko službo na veleposlaništvu - v Buenos Airesu!

Draga-Karla si je pridobila udbovsko pozornost zato, ker so na teh dnevih bili mikrofoni svobodni, odprti - vsak se je mogel prijaviti k besedi in prosto povedati svoje misli, svoje strinjanje ali nestrinjanje z govornikom in usmeritvijo. Predvsem pa je UDDBO motilo, da je bila kritika nekaj sto metrov stran čezmejnega režima vsakič bolj ostra, konkretna in splošna. V oviranje, onemogočanje svobodnih mikrofonov Drage so vpregli vse svoje sile, v isti meri pa iskali možnosti, kako bi pridobili nove sodelavce. Kot rezultat tega dela Omerza ugotavlja, da je o Dragi Udba več vedela kot nihče drug; več kot organizatorji, udeleženci in mediji.

Zadnjih petindvajset let Karle ni bilo več; ostala je Draga in njeni svobodni mikrofoni. In kaže, da bo še dolgo tako.

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Nevzdržno teče čas in odločilni trenutki se bližajo. Medtem pa se družba spotika na poti do oktobrskih volitev. Gotovo po 10. decembru, ko bo nastopil novi predsednik, ne bo več tako, kot doslej. Vprašanje pa je, koliko se bo položaj spremenil, tako v gospodarskem in socialnem pogledu, kot predvsem v ustavodajnem. Ker sedanja demokracija še daleč ni prava demokracija.

Nič novega pod soncem. Morda je kdo upal, da se bo v primeru province Tucumán, v bistvu kaj spremenilo. Povzamemo: v provinci so potekale krajevne volitve. Zmagal je vladni kandidat Manzur. A je bilo toliko ponaredbe in korupcije pred volitvami, med njimi in po njih, da je opozicija (Cano) vložila na sodišče tožbo in zahtevala razveljavitev in ponovne volitve. Šodna zbornica je to odločila, a vrhovno provinčijsko sodišče je izid potrdilo in Manzurja proglasilo za zmagovalca. Cano je sicer napovedal, da se bo pritožil na vrhovno državno sodišče, a medtem bo nova vlada v Tucumanu že ustoličena in delovala. Volitve so bile še v provinci Chaco. Tudi tukaj so bile številne (in dokazane) obtožbe skorumpiranega delovanja, od nepravilnosti v volilnih seznamih, do raznovrstnih »volilnih golažev«. Končno je zmagal vladni kandidat (Peppo), novi župan prestolnega mesta pa je Capitanich. Nihče ni mogel predhodno ustaviti volilne korupcije, nihče prepričati končnega dvomljivega izida. Vendar tudi zmagovalcem ni vse sončno. Razlika je precej manjša kot je kazalo na primarnih volitvah. To pomeni, da tudi pazljivost opozicije nekaj pomaga, čeprav ne more v celoti preprečiti ponarenja. Pač, šola za opozicijo in vsedrjavne volitve, kjer vladi ne manjka želja, da bi segla po nedovoljenih in nečistih metodah.

Nič jasnega pod soncem. Tudi za oktobrske volitve na eni in drugi strani napanjajo vse sile. Nič ni jasno glede izida. Jasno je le, da se bistveno vprašanje suče okoli točke, če bo prišlo do drugega kroga, ali bo vladni kandidat (Scioli) zmagal že v prvem krogu. Pet ustanov javnega mnenja je izvedlo ankete, pa izidi so v vsakem primeru različni. Od tistih, ki napovedujejo prepričljivo vladno zmago že oktobra, preko onih, ki trdijo, da ni še nič odločeno, da do zadnjih, ki zagotavljajo, da ne bo šlo brez drugega kroga. Kandidati in njihovi delovni krogi se zavedajo, da lahko vsak detajl igra

odločilno vlogo. Macriju je te dni precej škodila afera okoli prvega kandidata za poslance v provinci Buenos Aires. Bilo je dokazano, da je Paulino Niembro imel neetične trgovske posle z vlado mesta Buenos Aires. Po nekaj dneh dvoma je odstopil. A v javnosti je tudi odmevalo dejstvo, da je vrsta vladnih kandidatov (tudi Máximo, sin predsednice) v podobnem položaju, pa nihče ne misli na odstop. Zanimivo je, da bolj odmevajo ti dogodki, pa tudi drugi, manj pomembni, kot pa predstavitve vladnih načrtov posameznih kandidatov. Kot da ljudi danes ne zanima, kaj bo storila prihodnja vlada, čeprav je od tega odvisno prihodnje gospodarsko in socialno stanje. Tako Scioli, kot Macri in Massa sicer napovedujejo razne ukrepe, a to izven bolj kot pobožna želja in kaj malo kot napoved delovanja po morebitni zmagi.

Nič gotovega pod soncem. Kaj bo z Argentino po volitvah? Nič ni gotovega. Premišljeno se lahko celo vprašamo, kakšna bo razlika, če zmaga eden ali drugi. Večina strokovnjakov si celo ni na jasnem, še manj edina, kakšno bo Sciolijevo postopanje, če končno postane predsednik. Na gospodarskem področju ne bo presenečenj. Priznal je celo (enako kot Macri in Massa), da bo treba urediti razmerje z »jastrebi«. Dokler država ne uredi zadeve zunanje dolga pri ameriškem sodišču, ne bo imela normalnega dostopa do mednarodnih kreditov. Te pa bo krvavo potrebovala, saj je devizna blagajna skoraj prazna, kljub vladnim naporom, da bi prikazali lepšo sliko. Argentina si ne bo opomogla brez zunanjih (in notranjih) investicij. Scioli napoveduje 30.000 milijonov dolarjev letne investicije. Kje jih bo pa dobil, če prej ne uredi z »jastrebi«? In kje bo ostalo tako opevano in ponavljano geslo »domovina ali jastrebi«? Šlo bo v muzej pravljice o uspehu, ki jo vlada sicer nenehno ponavlja, a v katero nihče več ne verjame. Najbolj presenetljivo je, da kljub dokazom o vladnih lažeh, kljub spoznanju kaotičnega socialnega in gospodarskega stanja, ljudje še množično izražajo voljo, da bodo volili vladne kandidate. Je res tako silna moč medijev, ki jih ima, ali si jih je osvojila vlada? Gotovo je to en razlog. Drugi pa je nenehna delitev raznih subvencij in strah (ki ga vlada namestoma širi), da bi kdo drugi te podpore odpravil.

Bo kaj spremembe v Delu?

Družba FMR Financiranje in upravljanje naložb d.d. (to je: S.A.) je postala uradna lastnica časopisne družbe Delo. Njenemu prejšnjemu lastniku Pivovarni Laško je poplačala celotno kupnino, izvršila pa se je tudi preknjižba delnic.

Družba FMR bo nastopala kot dolgoročni lastnik Dela in podpirala razvoj časopisne hiše Delo na strateškem, tehnološkem in kadrovskem področju, so zapisali.

»Kot lastniki si bomo prizadevali, da bomo z dobrim korporativnim upravljanjem prispevali k temu, da bo Delo uspešno poslovalo in na ta način ustvarjalo dobre temelje za ohranitev in razvoj neodvisnega in raziskovalnega novinarstva v skladu s novinarskim kodeksom in etiko. Sočasno, kot lastniki družbe, pričakujemo od uprave Dela dobičkonosno poslovanje, kar je tudi eden izmed pomembnejših razlogov za nakup Dela,« so še sporočili.

Čeprav ob vsaki priložnosti Stojan Petrič zanika, ga ima marsikdo za pravega lastnika te družbe. Petrič je bil v času Pahorjeve vlade član nadzornega sveta NLB, pred tem je bil nadzornik v Abanki, v času vlade Alenke Bratušek je vodil strateški svet za gospodarstvo. Je član Foruma 21. Je s tem že vse povedano?

Uspeh Postojnske jame

Postojnska jama se je uvrstila med finaliste in s tem osvojila tudi naziv nacionalni zmagovalca na natečaju za evropsko nagrado The European Business Awards, ki jo razpisuje podjetje RSM.

Z nagrado The European Business Awards že deveto leto zapored izbirajo zmagovalca med najboljšimi evropskimi podjetji. Med več kot 32 tisoč konkurenti iz 33 evropskih držav, ki se za nagrado potegujejo letos, je 678 takih, ki so prejeli naziv nacionalni zmagovalca in s tem vstopili v naslednji krog tekmovanja.

»Zelo smo ponosni, da smo izbrani med najboljša evropska podjetja in da je podjetje Postojnska jama prejelo naziv nacionalnega zmagovalca. Nagrada European Business Awards je priznanje, ki ga prejema najboljši prodorna evropska podjetja, veseli smo, da smo se v močni konkurenci uvrstili v naslednji krog,« je dejal prvi mož Postojnske jame Marjan Batagelj.

RAZMIŠLJANJA
OB ZMEDI

Ko se ustavlja človek pri površju znanja, ko se do take mere je zagledal vase, da mu je bližnji že neznan in se predal je ves pohlepu in zavisti, ko mu notranja zbranost je postala tuja, ko si lasti pravice brez dolžnosti, ter več si imetje in ugled s prevaro, takrat povzroča v družbi nezaupanje, onemogoča zdravo tekmovanje in ruši med ljudmi življenjski optimizem, vedrino, ki jo izžarevata resnica in ljubezen. MK

SAN MARTIN

Ob taktu barv XIII

Že XIII. izdaja! Vraževercem nesrečna številka nas je v soboto, 15. avgusta, osrečila z bogatim in pestrim večerom, ki nosi ime *Ob taktu barv*. Odlikuje ga kar trinajst stalnic: likovna razstava, glasba, ustvarjalnost, kakovost, izbrana publika, lepo oblikovan gledališki list, gostitelj Slovenski pevski zbor iz San Martina, dve prizorišči, prijetna presenečenja, veselo razpoloženje, srečanje ob pogrnjenih mizah, umetniški užitek, pobudnik in duša večera dr. Viktor Leber.

Večer smo pričeli ob 20. uri v gornji dvorani Slovenskega doma San Martín, ki se je spremenila v pravo umetniško galerijo. Vse navzoče je toplo pozdravila Marta Jenko Škulj in predstavila umetnico Adriano Omahna, ki nas je obogatila s posebno razstavo pod naslovom »Anastazija pod Južnim križem«.

Po izrečeni dobrodošlici nas je razveselila Vokalna skupina Mučučas, ki nam je pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic zapela *V Pliberci, vjarmaci* (prir. L. Kramolc) in *Carnavalito quebradeño* (hnos. Ábalos) ob spremljavi »charanga« (Toni Podržaj). Glasbeni intermezzo je publika nagradila z močnim aplavzom.

ADRIANA OMAHNA - ANASTAZIJA POD JUŽNIM KRIŽEM

Sledilo je odprtje razstave. Majda Bukovec je prisrčno prebrala besedilo, ki ga je strokovno pripravil naš umetnik Ivan Bukovec in tudi sam nekoliko ganjen izrazil čestitke Adriani Omahna. Podana razlaga je bila obiskovalcem razstave v veliko pomoč pri ogledu umetniških del. Del te predstavitve objavljamo posebej.

Adriana se je zahvalil predsednik doma dr. Viktor Leber in ji izročil šopek rož. Umetnica je izrekla besede zahvale za vabilo in domu podarila eno svojih del, ki je še prav posebno povezano s slovenskim domom. Na sliki je poleg vzorca za klekanje tudi oglas iz Svobodne Slovenije, in sicer božično voščilo Slovenskega doma v San Martinu. Srečno naključje!

KONCERT - ENSEMBLE ORQUESTAL DEL INSTITUTO BALLESTER

Večer smo nadaljevali v spodnji dvorani doma, kjer se je ob 21. uri začel koncert. Pozdravil je kulturni referent inž. Tone Podržaj in po špansko predstavil skupino navdušenih mladih glasbenikov. Ensemble orquestal del Instituto Ballester je nastal leta 2003, ko je prof. Margarita Huber povabila skupino glasbenikov in učencev, da bi z glasbo sodelovali pri igri *Pequeña Mahagonny* v izvedbi igralске skupine *La Yunta*. Od takrat je skupina nepretrgoma nastopala pri vsakoletnih igrah, a se tudi posve-

čala lastnemu repertoarju, ki obsega baročne skladbe, jazz, melodije iz filmov, pop in tango. Skupino sestavljajo učenci in bivši učenci nemške šole Instituto Ballester, ki jih družijo ljubezen do glasbenega delovanja. Trenutno jo vodita Federico Popoff in Toni Podržaj, ki sta tudi privedila posamezne skladbe. Ob ploskanju številne publike so na oder stopili: Camila Centeno Camean (klarinet), Georgina Cazzaniga (prečna flavta), Manon Dufour (saksofon), Keila in Werner Luschnat (trobenta), Jonatan Luschnat (bombardon), Toni Podržaj (kitara) in Federico Popoff (klavir). Glasbenike je Slovenski pevski zbor iz San Martina pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic pozdravil s pesmijo *Caminito* (Juan de Dios Filiberto).

V imenu skupine je pozdravil in se zahvalil Federico

Popoff, ki je tudi napovedoval posamezne skladbe. Po skrbni uglasitvi glasbil je zadonela prva pesem *Valse triste* (Jean Sibelius). Sledili so izbrani deli skladbe *Cuadros de una exposición*, ki jo je Modest Mussorgsky komponiral leta 1874, in sicer navdihnjen ob razstavi slik pokojnega prijatelja umetnika Viktorja Hartmanna. Ob poslušanju smo si na ekranu ogledali te slike. Na sporedu je bil še domači Astor Piazzolla: *Milonga del ángel*, *Muerte del ángel*, *Vuelvo al Sur* (s petjem sodeloval Tone Podržaj) / *Libertango*.

Publika je pozorno spremljala čudovito izvajanje skupine in mlade nagradila z navdušenim aplavzom. Čestital jim je tudi predsednik doma in jim izročil diplome v spomin na ta večer, ki se ga je udeležila tudi prof. Margarita. Veseli nas, da se člani našega doma udeležujejo tudi drugod in da lahko na našem odru pokažejo svoje talente. Bravo!

Večer smo zaključili ob pogrnjenih mizah in ob dobrotah, za katere so poskrbele pridne gospodinje pod vodstvom Brigitte Leber Medvešček. Na gledališkem listu, ki ga je oblikovala Regina Truden Leber, je tudi zapisano, da je večer podprl Urad vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Ob taktu barv XIII je za nami, ljubitelji umetnosti že radovedno pričakujejo XIV. izdajo. Na tem mestu pa lahko že zapišemo 14. stalnico teh večerov - to je enkratna kulturna prireditev!

VB

m.m.

NAŠE VERSKO ŽIVLJENJE

Srečanje Molivk in molivcev živega rožnega venca

Pred leti je msgr. Anton Orehar ustanovil gibanje živega rožnega venca. Vsako leto se člani srečujemo, da si osvežimo namene in obljubimo zvestobo molitvi. Letos je bilo srečanje v nedeljo, 30. avgusta, v cekvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši.

Najprej smo, pred Najsvetejšim, molili rožni venec, nato pa je msgr. Mirko Grbec daroval sv. mašo, pri kateri smo se spomnili vseh članov in članic, ki so umrli v preteklem letu. Ljudsko petje je na orglje spremljal Janez Žnidar.

Pri nagovoru je msgr. Grbec povedal o čaščenju Matere Božje in o molitvi rožnega venca. Povedal je, da je slovenski narod vedno častil Marijo, sedaj predvsem po podobi Marije Pomagaj. Za evharistični kongres v Ljubljani je njena podoba prvič zapustila Brezje. Kjer je Jezus, je tudi njegova Mati Marija. V življenju ga je vedno spremljala do smrti na križu. Konec vojne slovenskemu narodu ni prinesel miru. Tisoči so padali v brezna in tisoči bežali iz domovine. Podobo Marije Pomagaj smo vzeli s sabo. Marija nam vedno pomaga; priporočajmo se njenemu varstvu. Važni dogodki se vršijo pred podobo Marije Pomagaj na Brezjah. Tudi sveti Janez Pavel II je klečal pred Marijino podobo, ko je obiskal Slovenijo. Naš sklep naj bo, da vedno molimo rožni venec.

Nato je gospa Marjetka Selan prebrala odlomek iz Gobijeve knjige »Duhovnikom, mojim ljubljanim sinovom«.

Ob koncu smo zapeli pesem »Zmagala si Devica slavna« in si obljubili, da se bomo prihodnje leto zopet srečali.

Anastazija pod Južnim križem

Odlomek iz predstavitve Ivana Bukovca v Slovenskem domu v San Martinu.

To je naslov današnje razstave, ki nam jo podarja Adriana Omahna, profesorica likovnosti - pedagoginja, licenciada ... zelo nadarjena in plodna umetnica, globoko razmišljajoča, čustvene ter iskrene narave.

Na tej razstavi nam daje na ogled fotografije vzorcev za klekljanje z raznimi njenimi umetniškimi dodatki in reliefi, s katerimi podživlja življenje in občutke stare mame Anastazije, ko jih je uporabljala za klekljanje pod Južnim križem med obujanjem lepih in žalostnih spominov na preteklost.

Adrijana je vedela, da je Anastazija izgubila domovino, svoj dom, imetje, prijatelje; edino kar ji je ostalo je bila torba z vzorci in ostalo za klekljanje ter spomini na strašno preteklost.

V Argentino je prišla skupaj s hčerko Manico Cvetko. Pričakal ju je Anastazijin mož, ki je prišel že prej v Argentino. Adrianin oče, Miha Omahna, pa je prišel iz Avstrije v Argentino dve leti pozneje. Z Manico Cvetko sta se kmalu spoznala in poročila, imela dva otroka, pri njih sta živela tudi stara starša. Anastazija, ki je med revolucijo sodelovala z domobranci, je premišljevala tragedijo pobitih soborcev in pogrešala domovino. Začela je klekljati prtičke in druge lepe izdelke ter jih prodajati, da je s tem pomagala družinskemu preživetju. Umrla je v starosti 88. let. Najdba te dragocene zapuščine je zelo ganila in pretresla Adriano, prekladala in ogledovala je vzorce, jokala in premišljevala tragedijo izgnanstva, saj je

stara mama prišla v Argentino stara 48 let, približno kot Adriana sedaj. Kaj naj sedaj ustvari v zvezi s temi vzorci in spomini, ki jih je imela babica? Hotela se je postaviti na babičino mesto. Adriana je premišljevala, kaj bi ona občutila, če bi se ji zgodilo kaj podobnega, kaj vse je zapustila Anastazija ... in kaj bi morda ona zapustila in vzela s seboj, če bi morala oditi iz kraja, kjer je zrasla? Odločila se je umetniško prikazati vzorce, po katerih je delala stara mama Anastazija in drugi njeni predhodniki. **Želela se je vključiti v verigo članov svoje družine z lastnim doprinosom in jo obogatiti z »dodatno umetniško vrednostjo«.** In to si lahko danes ogledamo in premislimo kateri »zaklad« so prinesli naši starši ali stari starši s seboj? Ali tudi mi kopravimo prisotnosti v verigi življenja naših prednikov in kaj

dodajamo v to verigo z našo dodatno vrednostjo?

Adriana dela že vse svoje življenje z ljubeznijo in spoštovanjem do prednikov in do narave. S svojimi stvaritvami je v mnogih delih posvojila trpljenje staršev in izrazila lastno trpljenje ob iskanju identitete ter razumevanju in sočustvovanjem s starši in prastarši.

Adriana, vesel sem, da sem te spoznal. Tako, kot sem cenil Baro Remec in jo še cenim, smatram tebe za najuspešnejšo, plodno in kvalitetno umetnico med nami - Slovenci v Argentini. Tvoje življenje je popolnoma posvečeno umetniškemu ustvarjanju. Tvoja sporočila osvežujejo naš spomin, da ne bomo pozabili na resnične zaklade našega rodu. Zato ti iskreno čestitam in se ti zahvaljujem, za tvoj doprinos slovenski in argentinski kulturi.

STIČNA MLADIH 2015

»Pogumno in iskreno srce«

To je bilo geslo letošnje Stične mladih, ki se navdihuje ob stavku iz evangelija: »Blagor čistim v srcu, kajti Boga bodo gledali« (Mt 5,8), ki ga je papež Frančišek izbral za osrednjo misel svoje poslanice mladim. Na Stični mladih se je tudi letos dogajalo na polno!

»Papež Frančišek in mladi v Stični letos vabijo, da pogledamo v svoje srce. Da pogledamo, kaj je v njem. Da okrepimo, kar je dobrega in prosimo Gospoda, da odstrani, kar je slabega.« Tako je na Stično mladih povabil mag. Tone Česen, tajnik Medškofijskega odbora za mladino.

Festival Stična mladih je dogodek, ki ga mladi pripravljajo za mlade in se vsako leto odvija tretjo soboto v septembru. Dogaja se pri cistercijskem samostanu Stična na

Dolenjskem in je po kraju dobil tudi ime. Je prav posebno doživetje, saj se na festivalu vsako leto zbere tudi 8000 mladih. Festival ponuja pester program za mlade, tako za dijake kot tudi za vse mlade po srcu. Program popestri nogometni turnir, likovni atelje, različne delavnice. Ves čas je tudi čaščenje Evharistije in priložnost za spoved, na tržnici pa različne organizacije ponujajo dodaten pester program. Vrh dogajanja je sveta maša, ki jo je letos ob somaševanju več kot 160 duhovnikov, škofov Franca Šuštarja, Antona Jamnika, Petra Štumpfa, Jurija Bizjaka, Andreja Glavana in Stanka Lipovška ter apostolskega nuncija Juliusa Januša ter nadškofa Alojzija Cvikla, daroval nadškof Stanislav Zore. Po maši je sledilo

še praznovanje in zaključni koncert s Stična bendom. Mladi so se izkazali kot vrhunski ustvarjalci sproščene vzdušja in res iskrenega veselja. Njihovi energiji in rajanju z vsem, kar so, ni bilo videti konca. Mladi so moč in sila v Cerкви na Slovenskem, ki so se ju »nalezli« tudi vsi ne več tako mladi po letih.

Na Stični mladih je tudi to leto sodelovalo več kot dvesto prostovoljcev, ki v izvedbo vložijo veliko prostovoljnih ur, saj se na festival pripravljajo skozi vse leto. To so mladi iz vseh koncev Slovenije, različne starosti, ki delujejo v različnih ekipah, od ekipe animatorjev, ulične ekipe, ekipe za tehniko, ekipe projektne pisarne, do Stična banda.

#NAJST

Nova katoliška revija za mlade

Založba Družina je na novinarski konferenci predstavila novo revijo za najstnike. Tajnik Medškofijskega odbora za mladino Tone Česen je poudaril, da je revija drugačna od drugih najstniških revij ravno zaradi duhovnosti in je primerna za darilo ob birmi in podobnih priložnostih. S škofom Antonom Jamnikom, ki je tudi predsednik komisije za pastoralno mladino pri Slovenski škofovski konferenci, sta se strinjala, da ima tiskana beseda še vedno veljavo in menita, da se kultura branja tiska celo povečuje.

Urednika revije #najst Klemna Čeligoja poznamo po njegovem delu pri Mladem valu. Revija se od Mladega vala razlikuje po oblikovni zasnovi (oblikovala jo je študentka Lucia Jerman) in po ciljnem občinstvu. Mladi val je namreč namenjen vsem mladim, tudi študentom, medtem ko bodo nad #najstom navdušeni predvsem starejši osnovnošolci in srednješolci. Prvi odzivi na revijo se že kažejo na družabnih omrežjih, z najstniki, ki so revijo že brali, pa se je v Stični pogovarjala koordinatorka revijalnega programa Barbara Kastelec. Mladi so bili navdušeni predvsem nad modo, športom in zvezdniki. Pobudo za nastanek revije so dali tudi starši, ko so njihovi otroci prerasli otroško katoliško revijo Mavrica.

Revija bo izhajala šestkrat na leto.

Vladimir Jurij Voršič (sen.)

Blaženi Anton Slomšek (1)

Drobtinice iz njegovega življenja po zgodovinarju Ignacu Orožnu.

Ignac Orožen je napisal zgodovino mesta Celja, ki obsega dobo od leta 400 pred Kristusom, do 4. septembra 1854. Knjiga obsega 300 strani in je bila tiskana v Celju, v tiskarni Juliusa Jeretine, že v letu 1854. Orožen je bil rojen 1819 v Laškem. Kot duhovnik je bil kaplan, vikar, župnik, kanonik in končno prošt do smrti v Mariboru 1900. Veliko je pisal. Kakor je zapisal Miloš Rybar, se Orožen uvršča med ugledne zgodovinarje-duhovnike, ki so bistveno prispevali k razvoju slovenskega zgodovinopisja.

Ko sem prebiral faksimile te knjige, sem odkril, da večkrat omenja blaženega Slomška in prvič samo kot Antona in potem kot Antona Martina. Slomšek je pri krstu dobil ime Anton in ime Martin je prevzel od svojega birmanskega botra (tako sem bral v obširnem življenjepisu v Google). Zanimivo je, da se je Slomšek šolal na prvi gimnaziji v Celju.

Vse kar sledi so izpiski iz te knjige, nepopravljeni, prav kot so tam zapisani. Seveda obsegajo le kratak del Slomškovega škofovskega delovanja, a pokažejo njegovo zanimanje za škofijo.

Celje je bil samo kraj v tej obširni deželi in razen železnice od Maribora do Zidanega Mosta ni bilo prometnih sredstev, torej vse na konju, na vozu ali peš. Vse delovanje je bilo zvezano z velikimi žrtvami. Torej začnem:

1846 15. junia so se celski opat, novoizvoleni labudski knezo-škof Anton Slomšek k svojem posvečenju v Solnograd odpravljali. Zapustili so oni ob 10. pred poldnem optisko hišo, ter so se naj prej v farno cerkev podali. Tamo so še pred odhodom svojo molitev opravili. Iz farne cerkve so se na kolodvor napotili. Na celem poti od optiske hiše do farne cerkve ino od tod do kolodvora so jim zvonovi slavo peli. Tudi je bila mladina glavne šole ino gimnazia od opatiije pa dolj po velikem tergu na dve versti razpostavljena, ino mnogo duhovnikov ino drugih ljudi je svojega novoizvolenega škofa spremlalo do kolodvora. Tamo jih je sprejela mestna gosposka ino se je od njih poslovila. Ob 11. uri so se proti Gradcu odpeljali.

1846 5. julia so bili Anton Slomšek v Solnemgradu od tamkšajnega metropolita ino kardinala Miroslava kneza Schwarzenberga za škofa posvečeni. = (Opomba pisca:

Povzamem samo imenik vseh dekanov in župnikov, ki so bili priče pri posvečenju, ker so vsi imeli lepe slovenske priimke: Predonik, Koren, Žuža, Urea, Galuf, Novak Franc, Zdolšek, Perko, Plevnik, Novak Vincenc in Plaskan. Tudi je bil priča ravnatelj celske glavne šole Matjaž Vodušek.)

1847 15. maja ob pol osmih so labudski knezoškof Anton Martin v Cele h posvečenju novega celskega opata Matjaža Vodušeka. Pri cerkvi sv. Maksimilijana so knezoškofa pričakovali ino sprejeli duhovniki, mestni predstojniki, gradjani, šolarji ino mnogo drugih ljudi, ki so jih s procesijo v farno cerkev spremili.

Drugi dan, 6. nedelo po velki noči, ob 9. uri so knezoškof v farni cerkvi slovensko ino nemško pridgvali ino potem med darovanjem sv. maše novega opata posvetili. Stregli so pri tej cerkveni obhaji poleg domačih mešnikov še sledeči duhovniki: prošt Loanez Graus, svetovavec štajerske vlade v Gradcu, Franz Fridrich, prošt labudske stolne cerkve, Kaspar Albrecht, dekan labudske stolne cerkve, častna korarja Tomaž Koren, staroterški dehan, ino Valentin Predonik, žavski župnik; Jacob Stepišnik, doctor sv. pisma, škofov dvorni

kapelan, Franc Juvančič, vojniški župnik, Anton Plevnik, vitanjski župnik, Matevž Lah, špitalski župnik, ino Štefan Vodušek, doberski kapelan. Razun teh je še bilo mnogo drugih mešnikov pri tej cerkveni slovesnosti.

17. maja so knezoškof tu birmali in sicer, v nemški cerkvi 305 večidel mestnih otrok, v farni cerkvi pa 775 otrok. Zvečer tega dneva so mestlani knezoškofu v čast kres vžgali na šmiklavškem hribu; pred optiskoj hišoj so pa godci godli ino pevci prepevali. Drugi dan, 18. maja, ob 8. uri so knezoškof zopet na Koroško odšli.

1848 12. oktobra, na god sv. Maksimilijana, ob pol 7. ure zjutra so se labudski knezoškof Antón Martin iz Nove cerkve dolj v Cele pripeljali, so ob 7. v cerkvi sv. Maksimilijana sv. mašo brali, potem pa slovensko pridigovali. Mudili so se ta dan le nekoliko ur v Celi.

1849 15. sept. so se knezoškof Anton Martin v Cele pripeljali. Drugi dan so z gospodo na kolodvoru cesarjevega namestnika nadvojvodo Albrehta sprejeli. Zvečer so švlastenci velko veselje življali v tukajšnjem kazališču, kjer so ovdušni

Zgodovinar Ignac Orožen

diletante pod vodstvom tiskarja Joaneza Jeretina igrali slovensko igro: »Županova Micka«. To igro so, kakor se pravi, tudi že pred nekimi 50 letami tu v kneziji igrali.

1849 20. septembra so se tu v Celi duhovniki pri duhovnem posvetovanju, h kojem je bilo 27 mešnikov sbralo, perve darove za vboge cejske dijake podpisali. Tako se je ustanovila med duhovnimi družba za podpiranje vbojih dijakov, v katero so labudski knezoškof že meseca maja 1848 svoje duhovne povabili.

(Konec prihodnjič)

NOVICE IZ SLOVENIJE

DA JE VOLK SIT IN KOZA CELA

Ob državnem prazniku vrnitve Primorske k matični domovini je predsednik republike Borut Pahor po stari navadi delil priznanja na levo in desno. Primorski dnevnik s srebrnim redom za zasluge je odlikoval za ohranjanje nacionalne pripadnosti Slovencev v Italiji (o upravičenosti take utemeljitve bi se dalo kar veliko pisati ...). Red za zasluge pa je zaradi povezovanja matične, zamejske in zdomske Slovenije prejelo Društvo slovenskih izobražencev. V njegovem programu je najvidnejša točka organiziranje študijskih dnevov Draga, ki so letos doživeli že petdeseto izvedbo. Spomnimo se, da je Primorski dnevnik dolgo let po udbovsko blatil vsakoletno Drago.

KMALU BOSTA VIDNA IN SLIŠNA

V razvidu medijev ministrstva za kulturo je po novem mogoče najti tudi internetni in radijski medij, Nova24TV.si in Novi radio. Njun izdajatelj je družba Nova hiša, ki jo je ustanovila skupina družbenikov.

Odgovorna urednika novih medijev naj bi bila Uroš Urbanija (Nova24TV.si; prej urednik spletnega portala RTV Slovenija) in Uroš Novak (Novi radio). Direktor Nove hiše je nekdanji sekretar poslanske skupine SDS Boris Tomašič. Med delničarji so med drugimi tudi Janez Janša, Franci Matoz, France Cukjati, Aleš Primc in omenjeni Tomašič.

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Novi hiši še ni izdala dovoljenja za opravljanje radijske dejavnosti, saj vloge še ni prejela. Kot območje razširjanja programskih radijskih vsebin je sicer predvidena Ljubljana in osrednja Slovenija.

Nova medijska hiše je že od začetka deležna podpore stranke SDS in njenega predsednika Janeza Janše.

ROŽANČEVA NAGRADA ANDREJU CAPUDRU

Na Trubarjevi domačiji na Rašici so Andreju Capudru izročili nagrado Marjana Rožanca za zbirko esejev Povest o knjigah. Letos so bili nominirani še Irena Štaudohar, Marcel Štefančič jr. in Uroš Zupan. Nagrado podeljujejo od leta 1993 za najboljšo esejistično zbirko, ki jo podeljujejo od leta 1993. Prvotno sta jo podeljevala časopis Dnevnik in Založba Mihelač. Leta 1998 pa je organizacija, zagotavljanje sredstev, imenovanje in usklajevanje dela žirije prevzel Sklad Marjana Rožanca, ki sta ga ustanovili založbi Mihelač in Nova revija.

NOVA PIKA NOGAVIČKA

Pri Mladinski knjigi so predstavili dolgo pričakovani novi prevod Pike Nogavičke, pod katerega se podpisuje Nada Grošelj. Prvi je iz leta 1958, ki ga je pripravila Kristina Brenkova, a iz nemškega prevoda. Za nov prevod so se odločili, ker je bil prejšnji tolikokrat popravljen, da se ni več bral tekoče, pri tem pa so se odločili za prevod iz izvirnika - švedščine.

PO SVETU

PAPEŽ NA KUBI

Papež Frančišek je 19. septembra prispel na Kubo. V pozdravnem nagovoru je poudaril, da svet potrebuje spravo. Pri maši na Trgu revolucije v Havani je dejal, da ljubiti pomeni služiti ljudem, ne ideologijam. Obiskal je tako Raula kot Fidela Castra. Redovnikom in redovnicam je dejal, naj bodo ubogi in odpuščajoči, mlade pa je pozval, naj sanjajo in pomagajo narediti svet boljši. Verniki na Kubi, ki so bili vsa ta leta kubanske revolucije preganjani, so gotovo mašo doživljali kot uresničenje najbolj drznih sanj. Dopoldne so se namreč množično zbrali v središču Havane, na Trgu revolucije, pri sveti maši, ki jo je skupaj s številnimi duhovniki, škofi in kardinali daroval papež Frančišek. Pri evharistični daritvi sta s pesmijo in dejavnim sodelovanjem prišla do izraza živahnost in smisel za lepoto tega srednjeameriškega naroda ter utirala pot novemu upanju. Po Kubi je Papež odpotoval v Združene države Amerike in na sedež Združenih narodov.

BLIŽA SE SINODA

Vatikan je pretekli teden objavil seznam sodelujočih na sinodi o družini na temo: Poklic in poslanstvo družine v Cerkvi in v sodobnem svetu. Poleg 45 sinodalnih očetov, se bodo sinode udeležili tudi razni strokovnjaki, več žensk in zakonskih parov. O sinodi pa je papež pred nekaj dnevi spregovoril tudi za portugalski katoliški radio Renascenca.

Papež je znova spomnil na svoje povabilo, ki ga je izrekel že na začetku pontifikata in sicer, da ima raje poškodovano Cerkev, se je odprla, kot pa zaprto, gnilo Cerkev. Posebno milostno bo po njegovem v tem pogledu leto usmiljenja. »Upam, da bodo mnogi ljudje izkusili, da je Cerkev mati«, je poudaril.

PISALI SMO PRED 50 LETI

OB 20-LETNICI ZDOMSTVA

... Dvignili smo skupne slovenske kulturne domove, ki nas družijo ob ognjišču iste misli, vere in kulture. Ko se zberemo v njih, najbolj občutimo, kako nam je ta skupni dom potreben in kako bi ga pogrešali, če bi ga ne bilo več. Zdi se mi enak koščku vrta na Krasu, kjer človek poseje poslednjo peščico zemlje, da mu obrodi. - Tako je to naš dom, kjer se snideš s prijateljem in popiješ z njim čašo vina ob topli domači besedi; kjer slišiš slovensko pesem, ki je draga tvojemu srcu, da te boli po njej; kjer slišiš lepo besedo z odra, da ti seže do dna duše; kjer te napajata upanje in ponos ob pogledu na desetine naših malih šolarjev, ki sprejemajo prvo učenost v našem ljubem slovenskem jeziku. ...

(dr. Jože Krivec ob obletnici Slomškovega doma, 19. septembra 1965)

SLOVENC V ARGENTINI

IV. obletnica blagoslovitve Slomškovega doma.

... Po dvigu argentinske in slovenske zastave na drog, ob igranju obeh narodnih himen, je zbrane rojake pozdravil v imenu upravnega odbora podpredsednik Slomškovega doma g. Avgust Jeločnik. Zlasti navzočo botro in botra go. Katico Potočnik in g. Hermana Zupana, »pionirja« Slomškovega doma g. Janeza Brulo, predstavnike slovenskih izseljenskih društev, organizacij, domov in tiska. - Mašo za žive in mrtve dobrotnike Slomškovega doma je imel krajevni dušni pastir g. Janez Kalan. Pri maši je pel ramoški pevski zbor pod vodstvom g. Čamerika. Po maši je mladinski zbor Slomškovega šolskega tečaja pod vodstvom učiteljice gdč. Anice Šemrovove zapel pesmi Kje dom je moj in Moj očka ima konjička dva, nakar je imel govor pisatelj g. dr. Jože Krivec.

Natečaj. Umetniki vseh narodnostnih skupnosti, živečih v Argentini, in argentinski, so vabljeni, da se udeležijo propagandnega tekmovanja z zamislijo in izvedbo letaka, ki naj predstavlja tole temo: Evropski immigrant stopa na argentinsko zemljo, pod znamenjem križa. ... *Comisión Católica Argentina de Inmigración.*

Družinska sreča. V družini Silva Lipuščka in njegove žene ge. Ljube roj. Kocjan so dobili v torek, 14. septembra hčerko, ki bo pri krstu prejela ime Andreja.

(*Svobodna Slovenija*, 23. septembra 1965 - št. 38)

V ZAHODNO EVROPO

V Avstrijo je konec tedna prispelo najmanj 23.000 migrantov, na Madžarsko v treh dneh približno 18.000. Budimpešta je za zavarovanje meje pooblastila tudi vojsko. Evropa se medtem pripravlja na niz izrednih sestankov o migrantski krizi. Na avstrijsko Gradiščansko je samo v nedeljo prek meje z Madžarsko prispelo 10.700 migrantov, potem ko jih je že v soboto v Avstrijo vstopilo 13.000. Naval se je v zadnjih dneh okreplil predvsem z Madžarske, potem ko jih je predvsem tja začela preusmerjati Hrvaška, češ da se ne more soočiti s tako velikim številom.

ZNOVA CIPRAS

V Grčiji se je na že petih parlamentarnih volitvah v zadnjih šestih letih zmaga nasmehnila stranki Siriza, njenemu vodji Aleksisu Ciprasu pa se obeta nov mandat na čelu vlade. Vodja glavne tekmece Nove demokracije Evangelos Meimarakis je že priznal poraz. Na tretjem mestu ostaja skrajna Zlata zora, v 300-članski parlament naj bi prišli še naveza socialističnega Pasoka in manjše stranke Levica, komunisti, proevropska stranka To Potami, Neodvisni Grki in Sredinska unija. »Pred nami je pot napornega dela in boja,« je na družbenem omrežju Twitter zapisal Cipras.

RESUMEN DE ESTA EDICION

REFUGIADOS EN ESLOVENIA

Dadas de las dificultades que pone Hungría para el paso de los refugiados, que desde Serbia se trasladan hacia Austria y Alemania, la ola migratoria llegó también a Eslovenia. Hasta el viernes pasado se pudo contar hasta 2000 de ellos que eligieron esta ruta alternativa, pasando por Croacia. En total fueron más de 3000 refugiados que pasaron por Eslovenia. Después el flujo decreció, pero no se sabe qué pasará en el futuro. Las autoridades eslovenas los alojaron provisoriamente en lugares especialmente preparados, los proveyeron de agua y comida, y después les permitieron seguir hacia Austria. Muy pocos de ellos pidieron asilo en Eslovenia. (Pág. 1)

LIBERTAD VIGILADA

En tiempos del régimen comunista en Eslovenia, los encuentros culturales en Draga, parte eslovena de Italia, fueron una expresión de ideas y enfoques en libertad. Pero, según un reciente libro, basado en documentos secretos, la UDBA, policía secreta del gobierno yugoeslavo, controlaba todo lo que se hacía y decía en esos encuentros. Objeto de control especial eran las personas, que ostentaban cercanía de la oposición política, especialmente los afines a la emigración política, que tenía una de sus bases en la Argentina. El libro, según cuenta nuestro corresponsal en Eslovenia, publica detalles y nombres, y pone en evidencia la obsesión del régimen, tanto por las personas que participaban en Draga, como de las actividades de la emigración eslovena en la Argentina. (Pág. 2)

AL RITMO DE LOS COLORES

El tradicional encuentro cultural, que desde hace ya trece años organiza la colectividad eslovena de San Martín, tiene la característica de la doble naturaleza: una exposición pictórica y un evento musical. Este año, la imagen estuvo representada por la artista Adriana Omahna con su exposición titulada "Anastasia bajo la cruz del sur". El análisis introductorio de su obra corrió por cuenta del pintor Ivan Bukovec. Hubo un intermedio musical con el grupo "Mučacaš". Luego, en el salón grande, se presentó el Ensamble orquestal del Instituto Ballester. Creado por la profesora Margarita Huber y dirigido actualmente por Federico Popoff in Toni Podržaj, interpretó desde obras clásicas hasta piezas de Astor Piazzola. Intervino también el coro de San Martín, bajo la dirección de la Prof. Lučka Marinček Kastelic. Dio la bienvenida a los jóvenes músicos cantando "Caminito", de Juan de Dios Filiberto. (Pág. 3)

ROSARIO VIVIENTE

El Movimiento del Rosario Viviente fue creado por Mons. Antonio Orehar. Su misión es rezar todos los días una de las decenas del santo rosario, por diversas intenciones. Una vez al año sus miembros se reúnen, para celebrar la santa misa, repasar las actividades y comprometerse a seguir orando a Dios por medio de María. Este año el encuentro fue en la iglesia de María Auxilio de los Eslovenos en el centro esloveno de Buenos Aires. La misa estuvo a cargo de Mons. Mirko Grbec, quien tuvo palabras alusivas. La reflexión fue dirigida por la Sra. Marjetka Selan. El encuentro concluyó con un canto a la Virgen. (Pág. 3)

BEATO SLOMŠEK

Publicamos en este número la primera parte de un trabajo especial, realizado por Vladimir Jurij Voršič (sen.). Del libro del historiador Ignac Orožen sobre la ciudad de Celje, extrajo todas las menciones de la actividad y la obra del beato Slomšek. El libro narra la historia de Celje, desde el año 400 Antes de Cristo, hasta el año 1854. Las citas son textuales y conservan todos los modismos antiguos, en los cuales podemos apreciar, además de la obra de Slomšek, la evolución experimentada por el idioma esloveno en más de 150 años. (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Jorge Komar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **svobodna.ba@gmail.com**
Za Društvo ZS: Jure Komar / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Jože Horn, Metka Mizerit, Marko Kremžar, Vera Breznikar Podržaj, Ivan Bukovec, Regina Truden Leber in Vladimir Jurij Voršič.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina in Časnik.si.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 1.100.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 1.545.-; beli papir \$ 1.755.-; Bariloche; \$ 1.300.-; obmejne države Argentine, 270.- US dol.; ostale države Amerike, 300.- US dol.; ostale države po svetu, 330.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 250.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618
Dis. 2089

de Lucía Bogataj

Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
Tel. 4441-1264/1265**GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji.** Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki

Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386
E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar**Dr. Marjana Poznič** - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com**Dra. Ana C. Farreras de Kocar** - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y jueves de 16 a 19 hs. Avellaneda 174 1º Piso / (1704) Ramos Mejía, Buenos Aires. Tel.: 4469-2318 Cel: 15-6447-9683 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit od torška do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode

Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA

Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA

PATAGONIA Storitve

María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

SLOVENCİ IN ŠPORT

MIRO CERAR SPET V TOKIO

Sloviti Miroslav Cerar, po Leonu Štuklju najuspešnejši slovenski telovadec in eden najuspešnejših slovenskih športnikov vseh časov, je bil imenovan za častnega predsednika delovne skupine Tokio 2020. Tokio bo drugič gostil poletne olimpijske igre, Cerar je prvo zlato olimpijsko kolajno osvojil na igrah, ki so bile v Tokiu leta 1964. Naslednjo zlato kolajno je osvojil na poletnih olimpijskih igrah, ki so bile leta 1968 v Ciudad de Mexico.

SPET V BARCELONI

Eden najboljših slovenskih košarkarjev vseh časov Jaka Lakovič, ki je že sklenil svojo dolgo in uspešno reprezentančno pot, se še ni poslovil od košarkarskega parketa. Sicer bo 37-letni Ljubljčan znova igral košarko v Barceloni, za ekipo B katalonskega velikana v drugi španski ligi LEB Oro.

PADALCI SPET PRVI

Slovenski padalci iz ekipe Elan Slovenija so še drugo leto zapored zmagovalci skupnega seštevka svetovnega pokala v skokih iz letala s padalom na cilj. Skupno zmago so potrdili z zmago na zadnji tekmi v švicarskem Locarnu. V posamični konkurenci je Senad Salkič z drugim mestom sezono končal kot skupno drugi.

"Hvala Mati ker si vedno z nami. Pomagaj nam čuvati domovino!"

41. PEŠ ROMANJE MLADIH K MARIJI V LUJÁN

3.10.2015

Naša nebeška Mati nas vabi, da skupaj romamo k njej, za boljši svet, za mir in pravičnost.

Centralni mladinski odbor vabi, da se s hvaležnostjo ali preizkušnjo podamo na pot zahvale, prošnje in molitve

Informacije in prijave na sdosfz@gmail.com ali pri delegatih mladine. Čas imaš do 27. septembra!!!

Na razpolago bodo avtobusi za vrnitev in pomoč v času romanja.

OBVESTILA

SOBOTA, 26. septembra:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
Slomškova proslava; ob 9,30 sv. maša, nato igra »Ledeno kraljestvo« v izvedbi Slomškove šole.**NEDELJA, 27. septembra:**
Mladinski dan v Slovenski vasi.
SREDA, 30. septembra:
Šolska seja voditeljic v Slovenski hiši.
SOBOTA, 3. oktobra:
Na Pristavi ob 19. uri igra Krčmarica.
S.K.A. vabi na predavanje Helene Janežič, ob 20. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 4. oktobra:
49. obletnica Zveze slovenskih mater in žena.
SOBOTA, 10. oktobra:**Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB**, ob 15. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 11. oktobra:
Obletnica v Našem domu v San Justu.
ČETRTEK, 15. oktobra:
ZSMŽ San Martin vabi na sestanek v Domu ob 16. uri. Karolina Rossonas bo naučila delati kokedame.
SOBOTA, 17. oktobra:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.**DARUJTE V TISKOVNI SKLAD!**

Otroška počitniška kolonija 2016 v Córdoba

Od 1. januarja do 9. januarja 2016

Vodi: prof. Mirjam Mehle Javoršek
Cena za 1. otroka: \$ 4.900 ; za 2. otroka: \$ 3.900 ; za 3. otroka: \$ 2.500 ; za osmošolce: \$ 4.700-plačljivo v treh obrokih-
1. obrok zapade 15. oktobra
2. obrok zapade 15. novembra
3. obrok zapade 15. decembra
Prijave: Alenka Prijatelj, tel.: 3973-8490
e-mail: alenkasch@yahoo.com.arGledališka skupina
Slovenska vas na
Slovenski Pristavi**Krčmarica**
* Carlo Goldoni *3. oktobra ob 19 uri
Po igri na razpolago večerja
Prijave na 4627-4935 (druž. Kenda)Slovenska kulturna akcija
vas pristrčno vabi na

predavanje mag. Helene Janežič na temo

»O slovenskem hramu učenosti -

Narodni in univerzitetni cenzuri do leta 1991«

V soboto, 3. oktobra ob 20. uri, v mali dvorani v Slovenski hiši.

49. OBLETNICA
ZVEZE SLOVENSkih MATEr IN ŽENA

Nedelja, 4. oktobra 2015

Ob 16. uri sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj

Na dvorišču:

Poklon padlim pred spomenikomV dvorani škofa dr. Gregorija Rožmana: **Kulturni program**- **Sreča in nesreča** - enodejanka v izvedbi članic ZSMŽ s Pristave. Režija: Marija Zurc.

- Zborček šole Franceta Balantiča, pod vodstvom Kristine Skvarča Šenk in Veronike Malovrh.

- Srečelov in prigrizek.

Slovenska hiša, Ramón L. Falcón 4158 - Buenos Aires

Vsi lepo vabljeni!

Gospod je moj pastir, nič mi ne manjka;
na zelenih pašnikih mi daje ležišča.
K vodam počitka me vodi.
Ps. 23

V globoki žalosti sporočamo, da je 4. septembra 2015 mirno zaspal in odšel k Bogu po večno plačilo za 93 let življenja, naš dragi oče, stari oče in pradedek, gospod

Francelj Trpin

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za sožalne besede, tolažbo in molitve. Zahvaljujemo se msgr. dr. Juretu Rodetu za molitve ob krsti, daritev sv. maše in molitve ob grobu. Hvala g. Kristini Skvarča Šenk in g. Andreju Selanu za vodstvo petja med mašo in za besede in pesem s katero smo se poslovili od domobranca. Hvala Dr. Robertu Fantiniju, ki je z veliko ljubeznijo vedno skrbel za našega ata. Hvala vsem, ki ste mu vedno izkazovali spoštovanje in ljubezen.

Žalujoci:

hčerki **Zalka in Metka**;sin **Marko**;zeta **Luis Rodríguez** in **Daniel Zafra**;snaha **Magda Skvarča**;vnuki: **Damian, Veronika, Mabel, Noemí** in **Marija** z družinami;**Ana Klara, Pablo, Maksi, Lucijana** in **Luka**;sestri **Cilka** in **Ančka** z družinami;brat **Lojze** z družino

ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Miramar, Slovenija, New York